

KLASIČNI NJEMAČKI IDEALIZAM - 40 pitanja

1. Apriorni oblici razuma za Kanta su:
  - a) percepcije
  - b) ideje
  - c) kategorije
  - d) antinomije
2. Probleme i pitanja umske spoznaje koje ne može da rješi teorijski um, prema Kantovom učenju rješava:
  - a) praktični um
  - b) moć suđenja
  - c) rasudna snaga
  - d) praktična djelatnost
3. Granica spoznaje prema Kantovom učenju je:
  - a) razum
  - b) iskustvo
  - c) vrijeme
  - d) prostor
4. Spoznajnu moć koja prekoračuje granice iskustva i zapada u antinomije Kant naziva:
  - a) percepcija
  - b) razum
  - c) mišljenje
  - d) um
5. Apriorni oblici opažanja u Kantovoj filozofiji se nazivaju :
  - a) čula i osjetila
  - b) mišljenje i protežnost
  - c) stvar po sebi i stvar za nas
  - d) prostor i vrijeme
6. Koje od navedenih djela nije napisao Fihte ?
  - a) «Govori njemačkoj naciji»
  - b) «Određenje čovjeka»
  - c) «Novi organon»
  - d) «Učenje o nauci»
7. Djelovanje je ono prvo, dok se svijest izvodi iz njega. " *Mi ne djelujemo jer spoznajemo, nego spoznajemo jer smo određeni da djelujemo. Praktični um je korijen svakog uma*", stav je filozofa:
  - a) Hegela
  - b) Fihtea
  - c) Kanta
  - d) Šelinga
8. U Fihteovoj filozofiji subjektivnog idealizma gdje JA postavlja NE-JA, svijet se shvata kao čin
  - a) savjesti
  - b) prirode
  - c) morala
  - d) svijesti
9. Filozofija identiteta duha i prirode koju je zagovarao Šeling ukratko se može izraziti stavom:
  - a) "Priroda je vidljivi duh, a duh je nevidljiva priroda"
  - b) "Duh i priroda su različite supstancije"
  - c) "Duh je vidljiva priroda, a priroda je nevidljivi duh"
  - d) "Duh je vidljiv u prirodi, a za čovjeka je sakriven"
10. Šelingsov filozofski sistem se označava kao sistem :
  - a) objektivnog idealizma
  - b) apsolutnog idealizma
  - c) kritičkog idealizma
  - d) subjektivnog idealizma
11. Hegel je u povijesti filozofije slavna ličnost. Spočitano mu je da se njegov filozofski sistem ne podudara sa činjenicama. Što je Hegel na to odgovorio?
  - a) Činjenice nisu bitne
  - b) Utoliko gore po činjenice,
  - c) Ovdje se ne govori o činjenicama.
  - d) Čin prethodi činjenici

12. Kada Hegel govori o trijadi: teza, antiteza i sinteza, o čemu on govori?
- O metodici,
  - O retorici,
  - O dijalektici.
  - O ontologiji
13. Hegel je filozofiju definirao kao ?
- Mišljenje u vremenu,
  - Lukavstvo uma,
  - Dominaciju razuma
  - Kritiku uma
14. Bitna pretpostavka Hegelovog racionalizma je stav da su mišljenje i bitak istovjetni, zakonitost uma ujedno je i zakonitost zbilje, što se u filozofiji naziva:
- dijalektika
  - panlogizam
  - determinizam
  - panteizam
15. Sveobuhvatnu zakonitost po kojoj se sve zbiva kroz tročlani hod: teza, antiteza i sinteza, Hegel naziva pojmom:
- racionalizma
  - panteizam
  - panlogizam
  - dijalektika
16. Najviši oblik ispoljavanja apsolutnog duha u Hegelovom filozofskom sistemu je
- umjetnost
  - nauka
  - filozofija
  - religija
17. Kant nastoji utemeljiti metafiziku po uzoru na prirodne nauke prema principima:
- dijalektike
  - općenitosti
  - nužnosti
  - dužnosti
18. Ideje, nastale u umu, koje prevazilaze iskustvo i stvaraju antinomije, prema Kantu, su:
- Ideja beskrajnosti svemira
  - Ideja besmrtnosti duše
  - Ideja savršenog moral
  - Ideja cjeline svijeta
19. Koji oblici čine objektivni duh u Hegelovoj filozofiji duha:
- Moral
  - Ideologija
  - Religija
  - Pravo
20. Povežite djelo i njegovog pisca:
1. „Učenje o nauci“	a) F.V.J. Šeling
2. „Sistem transcendentnog idealizma“	b) I. Kant
3. „Kritika čistog uma“	c) J.G. Fihte
4. „Dijalektika prosvjetiteljstva“	d) G.V.F. Hegel
5. „Fenomenologija duha“	
21. Povežite učenje i njemačkog filozofa koji ga je zagovarao:
1. Subjektivni idealizam	a) F.V.J. Šeling
2. Transcendentalni idealizam	b) I. Kant
3. Objektivni idealizam	c) J.G. Fihte
4. Liberalni idealizam	d) G.V.F. Hegel
5. Apsolutni idealizam	
22. Povežite pojam sa mjestom ili dijelom Hegelovog učenja:
1. pravo	a. filozofija prirode
2. sinteza	b. objektivni duh
3. politika	c. subjektivni duh
4. mehanika	d. dijalektička metoda
5. psihologija	
6. analiza	

23. Povežite osobinu ili biografski podatak sa filozofom:

1. obolio od tifusa	a. Kant
2. naturalista	b. Šeling
3. „dogmatski drijemež“	c. Fihte
4. državni filozof	d. Hegel
5. anarhist	
6. romantičar	

24. I. Kant, u svojoj praktičnoj filozofiji, djelovanje iz dužnosti naziva pojmom **moralitet** T - N

25. "*Priroda je vidljivi duh, a duh je nevidljiva priroda*", stav kojim se izražava jedinstvo prirode i duha, izriče njemački filozof, **G.V.F.Hegel** T - N

26. Kantova „Kritika praktičnog uma“ odgovara na pitanja iz filozofske discipline: _____

27. Kantov kriticizam, obrađuje pitanja iz filozofske discipline koja se bavi spoznajom, a stručno se naziva : _____

28. „*Djeluj tako da maksima tvoje volje u svako doba ujedno može da važi kao princip općeg zakonodavstva*“, u Kantovoj filozofiji naziva se _____

29. U Fihteovoj filozofiji, subjektivnog idealizma, čin prethodi _____ .

30. U Hegelovoj dijalektičkoj trijadi, pod sintagmom negacija negacije misli se na pojam: _____

31. Kantova „Kritika čistog uma“ odgovara na pitanje _____

32. Kant je autor pitanja koje obrađuje u svojim djelima, a to su pitanja: „Šta mogu znati?“, „Šta treba da radim?“, „Čemu se mogu nadati?“. Ova pitanja se na kraju stapaju u jedno pitanje koje glasi : _____ ?

33. Njemački idealistički filozof J. G. Fihte je smatrao da izbor filozofije zavisi od toga _____ “

34. Završi poznatu Kantovu rečenicu: *Dvije stvari ispunjavaju dušu uvijek novim i sve većim divljenjem i strahopoštovanjem, što se više i ustrajnije razmišljanje bavi njima;* _____

35. Najpoznatiji Hegelov stav koji govori o odnosu svijesti i svijeta, te formulira njegov panlogizam glasi: „Što je umno to je zbiljski, _____“

36. Definiši transcendentalnu filozofiju prema Kantovom shvatanju ?

37. Definiši kriticizam prema Kantovom određenju ?

38. Navedi Hegelovu podjelu sistema *apsolutnog idealizam*, a posebno *apsolutnog duha* ?

39. Kako glasi jedna od interpretacija Kantovog *kategoričkog imperativa* ?

40. Navedi Hegelovu podjelu sistema *apsolutnog idealizam*, a posebno *objektivnog duha* ?